

DIARI CATALA

POLITICH Y LITERARI.

ANY IER. BARCELONA. — DIMARS 20 DE MAIG DE 1879. **NÚM. 17.**
 REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ. — CARRER DE FERNANDO VII, NÚM. 32, 1.er
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
BARCELONA. un mes. **5 RALS.** **AMÉRICA Y ESTRANGER**
FORA. un trimestre. **20 RALS.** los preus de Barcelona, ab lo augment del correu.

BOTLLETI METEOROLÒGICH DEL DIA 20 DE MAIG. — OBSERVACIONS DEL DIA ANTERIOR

Hora.	Barometro	Pluja.	Vents. Direc.	Vents. Forsa	Evaporac.	Atmosfera.	Nubols.	Ter. sec.	T. màx.	T. min.	T. humit.	Estad. Higs.	Sol.	Lluna.
8 d.	755 m/4	0 m/0	S.	Fluix.	0'5 m	Nubujada.	Nimbus	14'00	18'05	13'08	12'00	178'00	Sant. 12. 4'36	Sant. 11. 6'14
2 t.	756 m/0	0 m/0	S.	Bastan fort	0'5 m	Clara.	Nimbus.	18'00	a las	a las	14'01	62'03	Se pon. 7'17	Se pon. 6'17
10 n.	757 m/3	0 m/1	S.	Moderat.	1'7 m	Clara.	Cumulús	14'07	2'10 t.	4'23 d.	14'05	76'08		

METEOROLOGIA. — Si el baròmetre pujaja baixa, depressa, indica un temps que no durará gaire. Si es graduat, te mes probabilitats de durar.

SANT DEL DIA.
 Sant Bernadino de Sena efr. y Baudili mr.

QUARANTA HORAS!
 Iglesia parroquial de Sta. Madrona.

CORT DE MARIA.
 Se visita a Nostre Senyora de la Guja en la capella de Marcús.

A NOSTRES SUSCRIPTORES.

Ahir comensarem la publicació de la obra científica de la BIBLIOTECA DEL DIARI CATALA, donant lo primer folletí de **UN VIATJE AL REDEDOR DEL MON,** del célebre Ch. Darwin, de la qual traducció se n'ha encarregat D. Leandro Pons.

Desd' aquesta setmana comensan dijous donarem los folletins ab tota regularitat. A fi de facilitar la administració y de indemnizar als nostres suscriptors dels números dels primers dias del mes que no sortiren, donarem un dels folletins de mes a mes del Diari.

A tots los que se suscriguin durant lo present mes, los hi regalarem los folletins sortits, a fi de que tinguan complertas las obras.

LA DIRECCIÓ:

ALTRE.

Vensudas ja las dificultats inherents a tota nova publicació, tenim lo gust de participar a nostres lectors y al publich la següent lista de redactors y colaboradores del DIARI CATALA.

DIRECTOR. — V. Almirall.

REDACTORS. — Leandro Pons. — Anton Feliu y Codina. — Artur Gallard. — Pere Ravetllat. — Romulo Quintana. — Eudald Canibell. — Pere Sacases y Conrat Roure.

COLABORADORS LITERARIS: — Federich Soler. — Alfonso Ravetllat. — Damas Calvet. — Emili Vilanova. — Joseph Feliu y Codina. — Angel Guimerà. — Joaquim Maria Bartrina. — Manel de Lasarte, y altres, cuats firmas aniran veient nostres lectors.

Com a colaboradores politichs contem ab los mes eminentes publicistas catalans, que han figurat en los partits avansats.

LA DIRECCIÓ.

ESPECTACLES PÚBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL. — No ha enyat l'annaci. **GRAN TEATRO DEL LICEO.** — Dimars 29. 1.ª d' abono torn impar. — *Gli Ugonotti.* A dos quarts de nou. — Entrada 6 rs. Quint pis 4 rs.

TEATRO DEL TIVOLI. — Avuy dimars. A las 8. — 3.ª representació de la aplaudidissima sarsuela en 3 actes *Yo inocente en paz vivia...* y lo Juguet en 1 acte *Para una modista... un sastre* — Entrada 1 ral y mitj. — No s' donan salidas.

TEATRO ROMEA. — La tragedia *Las esposallas de la morta.* — Cansons per lo senyor Laban y lo monólech *Lo quant del degollat.*

LOSTAU, SOMBRERER. — 7, PAS-SATJE DE BACARDI, 7. — Gran assortit

de sombreros y gorras per la proxima estació. — Preus módichs de veritat.

NOTA. — Los géneros no son del no nat Garnier de Paris ni tampoch del ilusori Ortoff de Londres.

Los encarrecs se fan ab lo mes esquisit bon gust y promptitut.

NOTICIAS DE BARCELONA.

La música dels ingeniers. — La música d' ingeniers objecte, avuy per avuy, de la curiositat del publich de Barcelona. Tots los dias de festa, en que el batalló de aquell cos militar va a misse de non a Sant Agusti, aquesta iglesia sa veu plena de gom a gom per la gent que va a sentir lo petit concert que, per espay de mitja horeta curta, dona dita música. Aquesta se compon de 80 professors, ó sigan 20 mes que la d' artilleria.

Esquirols. — Se ns assegura qu' entre ls abonats del tercer pis del Liceo hi ha alguns esquirols que s' han separat del acord general y han reanudat l' abono per la ultima temporada.

Estudiar que l' Papa s' fa vell. — Lo director y primer actor senyor Vico; ns dispensará; pero a un artista a qui la empresa que l' te contractat califica d' eminent en sos cartells, no podem passarli per alt certas cosetas en ell imperdonables. Prescindint de si «La escala de la vida», lo nostre publich, de tant com la sab, la pujaria aclucat d' ulls, lo qual vol dir que aquesta obra no es cap de las novetats que se li varen prometer; prescindint d' aixó, dihem, hem de censurar-

li la execució descuidada que donà lo diumenge a l'obra indicada. La dama que desempenyà lo paper de «Ana» ni'l paper sabia, contribuint ab sos embuts y ensopegadas al desafecte general. Esperem que en lo sucesiu se posará un correctiu a faltas tan garrafals com aquesta.

Torets.—Ahir hi va haber ensaig de torets en lo torin de Barcelona. La *corrida* sembla que va de veras, si bé entre 'ls iniciadors de tan noble y trascendental pensament y 'ls que l'han de reanudar no hi ha prou uniformitat d'ideas. Los iniciadors, com si s'haguessen assustat de son projecte, voldrien que a la funció no hi assistissen mes que 'ls sócios que no passarian de tres cents; pero 'ls cooperadors diuen que tres cents personas per una plassa ahont n'hi caben de 10 a 11 mil son massa poca gent. De modo que tota la qüestió està en que 'ls lidiadors voldrien que la funció no tingués mes caràcter que'l de una bromada entre amichs, y 'ls que pagan volen que la plassa siga plena. Nosaltres, corrent perill de que se ns diga: «a vostres qui 'ls pregunta quants anys tenen?» proposariam lo següent, com a punt de conciliació: y si no deixaban correr?

Yo inocente en paz vivia...—L'espaiós y agradable teatro del Tivoli, un dels llocs mes favorecuts del nostre públich, estava lo diumenge completament ple ab motiu d'estrenarse la sarsuela, lletra del senyor Blanco y música del senyor Ferran, «Yo inocente en paz vivia».

La nova producció obtingué un éxit satisfactori. Tan lo senyor Ferran com lo senyor Blanco foren cridats a las taules tres vegadas. La música d'aquesta sarsuela es molt agradable y fou aplaudida ab justicia.

Teatro de Novetats.—Lo diumenge a la nit en lo teatro de Novetats y devant d'una numerosa concurrència, declamà l'actris senyora Mena, lo monòlech tràgich «Saffo». Fou interrompuda per entusiastas aplausos dita actris, cada vegada que acababa un dels pensaments y brillants imatges de que està ple lo monòlech; en lo final la cridaren quatre vegadas en escena, en companyia del autor senyor Balaguer.

llum eléctrica.—Lo capitol de Wasington dins de pochos dias, estarà il·luminat per la llum eléctrica. L'últim congrés votà las sumas necessarias y 'ls aparatos s'estaban montant rapidament, tant que avuy deuen estar ja llestos. També s'ha proposat que, ademes de las dependencias del edifici, se porti una inmensa corrent a la cúpula del mateix per medi de la qual alimentant quatre grans focos de llum, s'il·luminará tota la ciutat de Wasington. Personas competents han dictaminat que'l projecte es perfectament practicable, afavorint tal empresa la situació del edifici y la grandíssima elevació de la cúpula. ¡Com se coneix que als Estats-Units volen llum!

Mestre de cant.—En los círculs artístichs se assegura que'l tenor senyor Nau lin tracta de retirarse definitivament

de la escena fixant sa residencia en la nostra ciutat y dedicantse a la ensenyança del cant.

Professons per dins y per fora. La opinió pública s'comensa a preocupar de las moltas y multiplicadas professons que tots los dias recorren los principals carrers de Barcelona. Algú suposar y pot ser no li falta rahó, que hi ha qui f' verdaderas foras de flaqueza per donar a Barcelona lo tò d'una ciutat levítica ab la idea de realisar mes endevant un cuadro que s'assimili a n'aquell tò. Es precis convenir en que'l neo-catolicisme treballa ab tota constancia y ceguera. Pero aixís y tot, per professons de cert género que fassi; per cucurullas que passeji, y per sermons de frare que s'esgargamelli, Barcelona adelantará un kilómetro per cada pas de formiga que alguns recullin. Desde la trona se fan sermons que no resisteixen la critica, dignes d'un auditorio com lo que 'ls predicadors voldrian, orfe de coneixements los més rudimentaris. Y quin efecte fan com no siga un efecte contraproduhent?

Surten pe 'ls carrers donas y mes donas, cucurullas y mes cucurullas, resant en veu alta lo que podrien resar en sa casa ó en lo temple, sense fer gala de lo que tal vegada molts d'ells no son. Y que logran?

Cantan himnes ridiculs y escrihuen papers intemperants. Qui 'ls escolta y qui 'ls illegeix?

En cambi, com a sintoma de sa decadencia manifesta, no cal sino que ns fixem en la manera que tenen de governarse; en la pressa que s donan a realisar los bens que la revolució moderna ha tingut la debilitat de no desamortisar; en la rapidés ab que desapareixen, per obra y gracia del seu propi picot, los convents de dins de Barcelona, per refugiarse sos moradors en edificis aixecats en desolat, ahont ningú pensi en ells; en la manera, per últim, que tenen de fer totas sas cosas a la sordina y com aquell qui no se las te totas.

Quan una ciutat com Barcelona se desarrolla en sentit material, proba que està igualment desarrollantse en sentit moral. Qui, donchs, a no ser que somhi, podrá pensar en portar a Barcelona a n'aquells ominosos temps que han mort per no ressucitar may mes? Los esforços dels neo-catòlichs nos produeixen l'efecte de un malalt fen lo que se'n vol dir la revivalla de la mort. La veritat es que a un malalt de euidado lo millor consell que se li pot donar es que s'cuidi forsa, que no fassi imprudencias ni excessos y, sobre tot, que no surti al carrer.

Troballa.—S'han trobat unas lletres de cambi que han sigut depositadas en la comandancia municipal.

Un altre ferit.—A las 10 y quart de avans d'ahir a la nit, los guardas municipals varen sentir una detonació d'arma de foch, y acudint al lloch ahont s'havia sentit lo tiro, varen trobar en lo carrer del Callao, cantonada al carrer del Consell de Cent, un jove ferit y una pistola de dos canons a terra, descarregada.

Va ser curat per lo metje de l'arcaldia, que va declarar que teuia una ferida al costat produida per arma blanca. No va saber dar compte de qui era l'agresor, advertint, sens embarch qu'era un home manco.

Matrimoni modelo.—En una casa del carrer de Santa Eularia ahont hi viuen un vell que va a captar y la seva muller, varen armar, en la nit del diumenge, tal xibarrí, que habent comensat ab: si tu farás ó sino farás, si serán verdas ó si serán maduras, va acabar ab que'l marit se va tirar ganivet en má sobre la muller que va haber d'escapar com va poguer, ferida de las dos mans que detingueren l'arma que amenassaba sa vida.

Atentat bárbaro.—Cuatro homes varen presentarse ahir a una botiga del carrer d'Urgell y despues d'haber comprat algunas frioleras, pagaban ab una moneda falsa, exigint a l'amo que l'acceptés, y al contestar aquest que no volia admetrerla li varen assestar una punyalada al cap, fugint despues d'haber comes acte tan salvatge. La ferida afortunadament es leve y li va ser curada en la casa de socorro del districte tercer.

Ferit.—Un mariner inglés va rebre una ferida d'arma blanca en una anca, ahir en lo carrer de la Concordia, sense que sapigués esplicar qui'l havia ocasionada.

Deixas.—Diu la «Correspondencia de España» que la senyora D.ª Francisca Jimenez, viuda de Acilu, morta en aquesta ciutat, ha deixat 13.000 duros porque s'constitueixi en Almeria un «Montepio», 5.000 per comprar terreno, per edificar 20 casas destinadas a familias necessitadas, 2.000 y altres efectes al hospital de Almeria, 1.000 pel payment de marmol de la iglesia de San Jaume de dita ciutat, y altres cantitats y efectes al temple de la Verge del Mar, estudis catòlichs y conferencia de San Vicens de Paul.

La «Gaceta de Cataluña» ja n' sabia alguna cosa de tot aixó, y amplia la noticia dient que dita senyora va a fer un edifici en lo que mana se redemeixi del servey militar a un artiller a qui va coixer fa algun temps en l'iglesia de San Jaume. Al mateix temps li deixa una cantitat respectable y li fa hereu substitut de tots los seus bens. Per cumplir la voluntat de la difunta los marmessors posan en venta un palco del Liceo.

Casas de socorro.—Ha sigut auxiliat en la casa de socorro del districte 4.º un pobre jornalero que va caurer ab tan mala sort que s'va fracturar un peu. Per son estat grave va ser traslladat al Hospital de Santa Creu. En la del districte 2.º, un noy que tenia un cop al cap ocasionat per una caiguda.

Rectificació.—Los vots que'l senyor Agusti obtingué en lo Poble Nou (3.º districte de Sant Marti) foren 111 y no 101 com diguerem ahir equivocadament. Tant lo senyor Agusti com los seus companys de candidatura foren votats per la gran majoria dels electors, sense distinció de partits.

SITUACIÓ D'ORIENT.

Segons notícies, un gran número de soldats russos perteneixents a l'exèrcit d'ocupació, seran recomanats a las noves autoritats de Bulgaria y Rumelia Oriental, per no considerarse prudent, en la actualitat, lo seu retorn a Rússia. Durant la última campanya, se ns havia dit repetidas vegades que ls oficials russos eran, casi bé tots, nihilistas, y desde llavors han ocorregut, de temps en temps, fets encaminats a demostrar que ls principis subversius estaban fent, entre ells, ràpids progressos. Ademés, las últimas notícies de Sant Petersburg, detallan los incidents del regnat del terror que prevalia avuy allí, concedeixen una importància especial a la participació del element militar en lo moviment revolucionarió nihilista. Se m'ha dit que molts dels oficials que han sigut, fins ara, arrestats, varen pendrer part en la guerra contra Turquia, y tornaren a sas cases ab una idea fixa: la de contribuir a demolir la actual forma de govern. Seria fer una gran injusticia a homes tan hàbils, y penso que puch dir, tan il·lustrats, com los que forman los quadros del exèrcit rus, suposar que podian ser espectadors indiferents de lo que ha tingut lloch al sud del Danubi durant los últims dotse mesos. Han vist a la Bulgaria emancipada, gracias als sacrificis del exèrcit rus. La Constitució ab que ha sigut dotat, anteriorment, lo nou Principat, per una assemblea parlamentaria, sortida dels lliures vots de la població. Han assistit a la organizació de la Rumelia Oriental com a provincia autónoma, quals habitants disfrutaran encara majors privilegis de llibertat política y social que los seus veïns los bulgaros, comprenen que la Rumelia Oriental deu als brassos y al valor dels russos, las sevas noves condicions d'existència. Per llarch temps, alguns d'ells, sens dupte, varen imaginar que tot aixó era comedia, y que en un moment donat, Constitucions, Asambleas representativas y totas las altres seguretats de llibertat política, desapareixerian subitament per fer lloch a un regim despotich mantingut per los ferros dels seus governants. Calculaban que lo llenguatge del príncep Doudoukoff-Kortsakoff y altres oficials militars, tenia per propòsit encoratjar falsas esperansas, que, sense la intervenció de las Potencias, era molt possible que s'haguessin realitzat. Però aquestas últimas setmanas, los hi han obert los ulls a la veritat. La elecció del príncep de Battemberg, lo nomenament d'Aleko-Pasha y, sobre tot, lo comentament de l'evaluació, los hi proba, lo mateix que a tothom, que lo mecanisme constitucional aparellat per la Bulgaria y la Rumelia Oriental, esta a punt de ser engegat, lliure de la presència de la ma guiadora de Rússia. Y lo que per ells deu ésser mes sensible es la actitud de la població en los districtes ocupats. Se veuen tractats d'un modo que s'assembla molt al despreci, per lo poble, que es, en gran manera, de donar al exèrcit

rus, dels extensos drets que acaba d'adquirir. Pot ser que aixó sigui lo que ha impulsat a molts d'ells, a tolerar los excessos dels seus soldats, de que s'adona queixas en los dos despatxos expedits, la setmana passada, per la Porta. Sigui com vulgui, no hi ha dupte que la actitud de la població envers lo exèrcit que la ocupa, ha arribat a ser la de un poble lliure envers una rassa d'esclaus. Un corresponsal després de haber conversat ab un oficial de graduació rus, escriu lo següent: «Los soldats russos se queixan de que han sigut cridats a donar la seva sang per un poble que es molt mes feliç, molt mes lliure y molt mes independent que ells mateixos.» Continúa fent, ab las propias paraules del oficial, una exposició dels sentiments hostils que prevalen contra ls russos. Un cert número de bulgaros, diu, nos eran fidels, pero en cambi en trobavam d'altres que servian d'espies als turchs al mateix temps que a nosaltres. Pero us es hostil, casi tota la massa de la població. En quant als grechs, nos van oferir allotjament, nos van vendre provisions y tota classe de frioleras, pero demostrant tal arrogancia, en los seus tractes ab nosaltres que ns varen deixar sorpresos. Aquestas notícies corroboran las que se han rebut ultimament de molts districtes, y donan per consecuencia que la població de la Bulgaria y Rumelia Oriental aprecia d'un modo clar la superioritat de la seva condició present sobre la de los russos. La humiliació que aquestos sofreixen deu anar en ament ab las notícies que ls hi arriban de sa patria. Cada dia tenen coneixement d'alguna nova mida de severitat, presa per son govern, a fi de combatrer las doctrinas liberals y aniquillar als que las propagan. Si los oficials russos estaban plens de descontent al principi de la campanya, quins deuen ser are los seus sentiments? Segons me descriuen, es de tal classe l'inclinació que en la actualitat prevalia entre ells, que la seva tornada s'presenta com motiu dels mes grans recels a Sant Petersburg, y essent així dificilment sorprendrà a ningú que s'fassi tot lo possible per induhirlos a permaneixen ahont sont. Continuan arribat a Viena gran número de familias russas y anuncian la seva intenció de no tornar a Rússia hasta que la tranquilidad estigui restablerta. Las sevas simpatias son generalment per lo partit revolucionari y hasta los mes ben disposats de entre ells, atmeten que lo actual sistema de govern no pot durar. (Del Daily Telegraph.)

LOS ESTUDIANTS.

A la Universitat de Valencia comensaran las vacaciones lo dia 9 del present, anticipante de 20 dias la época en que deu terminar lo curs. Tot lo referent a instrucció comensa ja desde alguns temps a excitar l'atenció dels qui s'interessen per la ensenyansa. Aqueixas huelgas de estudiants, movent escandols a las portas de las classes y obligant a tothom, per

fas o per nefas, a fer festas, deuria mereixer alguna atenció de part del ministre de Foment, Consell de Instrucció pública y Rectors de las Universitats.

Per regla general, observabam cuan encara assistiam a las classes, que los qui mes cridaban y mes pressas feyan per anarsen a casa durant las festas de Nadal, eran, o los mes ganduls de las classes, o fills y parents dels mateixos professors, no puguent de cap manera creuer que ho lessen per insinuació de aquestos.

Lo cert es que entre no assistir a las classes, no mirarse ls llibres fins al mes de juny, tocar lo pandero per Fransa e Italia, fent lo paper mes ridicul que s'pot imaginar devant dels estudiants d'aquestas nacions, no saber molts de ls de facultat escriure siquiera una carta, tot aixó contribueix a que las demés nacions quedin admiradas veent com se cultivan las ciencias en nostre país. Per lo tant, critiquem y censurem ab totas nostras forsas la conducta que han seguit los estudiants de Valencia, comentant las festas tres setmanas antes de lo que debian.

LAS MISSIONS INGLESAS.

Lo meeting anual de la societat va tenirse lo dimars passat a Exeter-Hall, en Londres, baix la presidencia de Sr. William Muir. Lo total d'ingressos durant l'any fou de Ls. 101,000 y lo total de gastos Ls. 123,058, de lo qual resulta un deficit de Ls. 22,058. Las suscripciones, donatius y colectas pujaren a Ls. 55,295; los llegats a Ls. 6,457, y las contribucions especiales y cuotas a Ls. 8,167. Com es natural Mr. Muir, en son discurs, va fer molts elogis dels missionistas,afeixint que en tots los punts de l'India que habia visitat, oficial y privadament, com per exemple Benares, Mizzapore, etc., etc., habia palpat los bons resultats de la obra dels missioners.

Lo dimars passat en la Universitat de Londres lord Granville va presidir, la cerimonia de repartir los premis als alumnos distingits en l'últim any academich. En lo discurs que diriji a la assemblea feu observar que ab tot y que moltas personas fossin de opinio de que no deuen darse graus academichs a las donas, ell creya que no hi habia allí present ningú que no s'alegrés de que lo primer examen de donas hagués sigut tan satisfactori. En efecte, sis han sigut aprobadas y una va obtenir lo segon lloch en la llista general dels candidats, habent sigut una sola reprobada.

Lo dissapte últim donarem los preus a que s'paga lo blat a las principals poblacions d'Europa y a algunas dels Estats Units, y per medi d'aquells datos se vey a que la nació ahont se paga mes caro lo pa, es a Espanya. Avuy donarem los preus a que s'pagan los blats a n als

principals mercats de Espanya. Si comparem los preus de las principals ciutats de Fransa, veurem que la diferencia no es sino de 3 franchs a lo mes; pero a Espanya la diferencia es, de ciutat a ciutat, de vuit, deu y hasta vint pessetas, diferencia que s'explica per la falta de medis de transport.

Com a mostra, van a continuació los diferents preus, a que s'paga lo blat lo dia 14 de Maig a las poblacions següents; los preus se refereixen al quinta metrich.

Alava, 30'95 pessetas. — Badajoz, 38'26. — Barcelona, 33'75. — Castelló, 37'50. — Granada, 43'88. — Girona, 35'00. — Guadalajara, 28'38. — Brihuega, 28'00. — Sigüenza, 28'12. — San Sebastián, 31'66. — Úbeda, 35'60. — Lleyda, 37'00. — Madrid, 38'75. — Valencia, 30'95. — Segovia, 29'88. — Teruel, 23'65. — Valladolid, 32'10. — Vizcaya, 30'17.

La diferencia entre Teruel y Granada es de 20 pessetas, lo qual se deu en gran manera a que las tarifas de ferro-carrils sont molt crescudas y a n'altres poblacions falta completa de camins y un aïslament complet.

Se pot dir que 'ls provincians mes aviat sapiguerem que 'l senyor Duch de Tetuan era ministre d'Estat que no pas que el marques de Molins habia caigut. En qualsevol país que no siga lo nostre, una crisis ministerial té certa trascendencia, y aixis com son plantejament, obeeix a una causa seria y prou poderosa per produir una perturbació en la marxa dels negocis publichs, sa resolució obeeix també a un objecte determinat y formal. En qualsevol país que no siga Espanya, tothom sab, quan cau un ministre, perque cau, y quan ne puja un altre, sab també tothom perque puja.

Perque ha caigut lo senyor marques de Molins? Ningú motiva sa retirada del ministeri. Es monedacorrent que ha dimisit perque sí; perque no li agradaba ser ministre; perque desde l'india que feu lo sacrifici de venir desde París no pensava en altra cosa que entornarsenhi.

Donchs si no està en discordança ab lo ministeri (y no deu estarhi quan torna a ser embaixador), ¿perque ha renunciat? Y si sabia quin havia de dimistir ¿perque s'va encarregar del ministeri?

En una nació ahont s'hi fes política seria aquets episodis no tindrian defensa y produhrien censuras en la premsa y tempestats en lo parlament. Ab quina cara se presentaria lo govern a dir a las Corts: senyors, lo ministre que ha deixat sa cartera no estava ab discordança ni ab vostés ni ab los ministres; ha dimisit sencillament perque aixis li ha passat pe'l cap, es a dir, per capritxo....?

Si aixis suchsehis, no faltaria qui fes entendre al ministeri que 'l país te a sos ministres perque 'l governin ab regularitat; no per satisfer ni tolerar sos capritxos.

CORRESPONDENCIA

del DIARI CATALÀ.

Madrid 18 de Maig de 1879.

L'espectacle que està oferint la cort d'Espanya, lo cervell de la nostra nació, no pot ser mes pintoresch. La gent mes acostada al govern d'avuy, no s'ocupa d'altra cosa que de la crisis y cada hu fa las sevas cábales per col·locarse ó col·locar algun amic en los ministeris que poden quedar vacants y en los alts puestos. Los que n'están una mica mes separats, encara que ho amaguin, dedican tota la seva activitat a estudiar las caras de 'ls seus idols y a deduhir de qualsevol moviment ó mitja paraula, si en Cánovas y en Romero Robledo son mes ó menos amichs ó si s'han de decantar cap al un ó cap al altre. Los centralistas y constitucionals espaternegant mes que 'l mateix Cánovas, buscan medi de conseguir que se 'ls torni a passar la mà per la esquena, y de poder tornar a fer creurer a sos amichs que están pròxims a disposar del pressupost. Los castelans passen lo dematí devant del mirall per disfrassarse d'homens d'ordre, y per mes que fassin, y per mes que cridin contra la demagogia, filla seva, no quedan may satisfets, y sempre 'ls sembla que 'ls han de veurer la cua, mentres que altres demócratas d'aquí, barrejats ab alguns radicals, s'entenen en discutir entr'ells sobre com s'ha d'entendre la paraula Unió, y si aquesta ha de ser un partit nou ó un agregat d'altres partits, si ha d'agrupar partidaris, que abduquin de part de sos principis, ó si ha de reunir partits, per medi d'una aliansa que permeti a cada hu d'ells conservar la propia bandera. Lo «Tribuno» y la «Unió» son los que mes se distingeixen en eixa lluyta que no ha de portar cap resultat práctic.

D'aquesta curta ressenya n resulta, que l'home que arriba a Madrid ple de fé y d'entusiasme, se n torna completament desanimat. Per ara no s'poden esperar res mes que crisis parcials, com la que ha tingut loch aquestos dias passats, ó tot lo mes que s'verifiqui lo joch de noys que vostés ne diuen d'amagar esquesas, y que s' redueix a *quitate tú para ponermes yo*.

Suposo que están ja enterats de que ahir va jurar lo nou ministre d'Estat, Duch de Tetuan. Lo Marqués de Molins te tanta pressa per tornar a la canongia de París, que un graciós deya aquest dematí que se l'havia vist en màniga de camisa, fentse ell mateix la maleta.

J. M.

París 17.

Los periódichs clericals y reaccionaris están de mol mal humor y manifestan son despit contra los ministres Waddington y Say, per haber sapigut conjurar la crisis, que segons ells era inevitable. La ministeri, per lo tant, va presentar-se a las Càmaras tal com estava constituït al tancar-se las sessions.

No estranyi que li parli molt de la ley de ensenyansa. Aquest es lo caball de batalla per los ultramontants y per los republicans a n'aquest país. Lo poch prestigi que lo clero conserva en Fransa, lo deu principalment a que tenian la inmensa majoria de las escolas en mans de freres, als quals las lleys prohibían terminantment, no sols l'ensenyar, sino fins lo viurer dintre de Fransa. Y ciudado que aquestas lleys habian sigut fetas per governs monárquichs, y mediant los concordats ab lo Papa, habian sigut aproba-

das per aquest. Avuy lo govern vol fer complir las, y lo clero que estava acostumat a trepitjarlas impunement, ni sab ni vol conformarse a respectarlas. Pero sembla que los hi ha arribat la hora y haurán de subjectarse, mal que 'ls pesi, a las lleys establertas.

Veyent l'«Univers», periódich clerical *enragé* que la Fransa feya poch cas de las esposicions dels bisbes se dirigeix a las familias honradas y amants de la justicia, ja sigan monárquicas, ja republicanas, ja católicas, ja protestants, pera que clamin contra aquesta iniquitat. Pero se l'escoltan, com qui sent plourer.

La comisió de presupostos se reuneix ab molta frecuencia. Ja sabrá V. que aquí se dona molta importancia a totas las cuestiones relatives a l'Hisenda, que no fan com al seu desgraciat país, ahont, al tractarse de presupostos, los diputats abandonan lo saló, per anarsen moltes vegadas a vetrer com un xulo capeja be un toro, ó ab quin garbo lo mata un individuo al qual li donan lo nom de espasa.

Los diferents grupos de las esquerras se reuneixen per comunicarse sas impressions y posarse d'acort sobre la conducta que deuen seguir.

Lo dijous se reuni lo congres de estudis geográfichs per la obertura del istme de Panamá. La presidencia la obtingué Fernando de Lesseps, y entre los vicepresidents hi figura l'espanyol Coello, coronel de nostre exercit.

Cornellá 19 de Maig de 1879.

Prèviament invitat per la Societat cooperativa d'aquest poble, va arribar ab lo tren d'ahir al mitj dia, l'propagandista de las associacions obreras D. Fernando Garrido. L'acompanyaban los senyors Espinet, Lostau (Baldomero y Ramon) Ribas, Rabassa, Derch, Bragulat, un redactor d'aquest Diari y alguns altres, que varen ser rebuts en l'estació per lo president de la Societat don Joseph Fernandez Batlle, alguns individuos de la Junta y comissions de las cooperativas de Badalona, Sans, Molins de Rey, Hospitalet, San Boy y altres pobles que no recordo en aquest moment.

Desseguida varen dirigir-se a visitar l'establiment que la Societat Cooperatiya posseix, quedant verdaderament sorpresos al devant de lo que ha pogut realisar la Societat en lo poch temps que conta de vida; la botiga ben proveïda, los sellers, lo rebost, l'espayós y bonich café, la magnífica sala de reunions, la sala d'ensaij pe 'ls cors, tot va ser detingudament recorregut per lo seyor Garrido y sos acompanyants, que no pogueren menos que felicitar al president d'una Societat que ab cinch anys de vida, conta ja ab 220 socis y realisa una venta anual de comestibles, sense comptar lo café y la carn, de 428.160 rals.

Después de dinar, los senyors invitats varen ser obsequiats en lo café, per la societat coral «El Porvenir» que dirigida per la batuta del Sr. Vila va cantar ab precisió y ajust lo «Gloria a España», del mal-lograt Clavé, acabat lo qual, varen pasar al saló de reunions ple ja per los habitants del poble l'dels encontorns, qu'esperaban ab ansia y anunciada conferencia. Después de breus paraulas del president de la Societat reclamant l'atenció de sos companys, lo Sr. Garrido va demostrar en la seva perorata, l'importancia de las societats cooperativas y l'porvenir que a las mateixas estava destinat; una salva d'aplausos va coronar lo final.

Usaren de la paraula, á continuació, los senyors Lostau y Derch, quals discursos foren també mol aplaudits.

Reunida novament la societat coral va cantar ab igual ajust qu' avans, lapessas «De bon matí», «Queixas d' amor», «El brindis» y «Le fontada»; y aixís s' anava á acabar la festa, quan se va rebre notícia de que'l coro de San Just Desvern, que celebrava un dia de camp per aquells encontorns, tal saber que hi havia en Cornellá lo senyor Garrido, acudia presuros á festejarlo ab sos cants; efectivament, pochs moments despues entraba en la sala, y baix la batuta de D. Joan Cristiá, va entonar «La gratitud» y «Pel juny la fals al puny» que meresqueren molts aplausos. Los senyors Garrido y Lostau varen parlar novament, per mostrar lo agrahits que habian quedat a tal finesa. Al sortir d' allí, varen ser visitadas las escolas que comensa á montar la Cooperativa; despues de lo que, va dirigir-se la comitiva á l' estació del camí de ferro, ahont foren despedits lo senyor Garrido y demés visitants, que regresaren á Barcelona en lo tren de dos quart de vuit de la nit, deixant un gran recort en aquest poble de la festa d' ahir.

Disposi, Senyor Director de S. S. S. E. G.

Valls, 19 de Maig de 1879.

Ja se sap qui s' ha de sentar en las deu cadiras de domas que quedaran per ocupar á últims del mes entrant. Lo «Diari de Tarragona» ns ha fet saber que los senyors designats per ocuparlas son de la oposició, y crech que diu mes veritat de la que s' pensa, puig algun d' ells sera de la oposició sempre, si senyor, sempre, fins que pugui obehir ordres que li vingan directament de Barcelona, en qual cas deixara de ser de la oposició. N' hi ha d' altres que son Sagastins de pura rassa y algun que no te mes mira política que procurar lo bé de la població.

Avuy cap al tart s' acabat la profesó que ha tingut lloch per lo Jubileu y que ha estat per lo istil de aquella que s' va fer á Barcelona, de la qual se anava ocupar tant lo «Correo Catalan» y «Lo Diari de Barcelona» dient las animas que hi anavan. La de esta, ha sigut numerosa y pot afirmarse la componian uns dos cents noys menors de dotse anys, y 250 de eixa edad en amunt fins á vells, ademés vint y set capellans y unas mil cent donas entre quitxalla (que no passaba de una quarta part) y de major edad.

Noti que Valls no te mes que 13.040 habitants y tindrà una idea de lo religiosa ó hipócrita que es aquesta població.

Ja li dich prou per avuy y en primera carta, y com lo correu tanca aviat la acabo aquí per no cansar als lectors del seu ben volgut «Diari».

Lo CORRESPONSAL N.

NOTICIAS DE CATALUNYA.

LLEYDA 18 de Maig.—Atesas las reclamacions particulars y de varias corporacions, la Junta de Govern del Tranquil Taller de Lleyda, que tenia anunciada l' obertura d' una Exposició de productes industrials, agrícolis y comercials per lo dia 11 del corrent mes, ha decidit prolongar l' admisió dels mateixos fins lo dia 20 del próxim Juny. Lo dia 24 del mateix mes, s' inaugurarà oficialment y lo dia 30 tindrà lloch la repartició dels premis, quedant desde'l primer de Juliol oberta l' exposició ab carácter permanent.

Las condiciones generales son; primera: los objectes remesos ho serán á compte y perill del expositor, quedant encarregada la Comissió de l' instalació y los gastos que ocasioni; segona: l' expositor recullirá sos productos despues de 30 dias, del contrari quedaran com á donatiu fet á la Societat. Si vol continuar ho manifestará per escrit al President de la Comissió de Foment y satisfará mensualment 4 rals per cada metro quadrat de paret y 6 per cada metro quadrat de pavimento; tercera: Previ avis del expositor la Comissió anunciará las condiciones y venda de cada producto; y cuarta, s' expediran diplomas d' honor, de merito ó de distinció als expositors que siguin mereixedor d' ells.

NOTICIAS D' ESPANYA.

SEVILLA, 17.—De El Español: Segons noticias los camps están inmillorables y la cullita será abundante. Tan bé los grans com tota clase de llavors resultarian de superior calidad.

La sembra, no obstant, haurá de retardarse aquest any per motiu de ls frets y de las plujas.

MADRID, 18.—De El Imparcial: «Nos comunican que per las montañas de Toledo corran algunas partidas de ladragots formadas en la seva major part per individuos procedents de las filas carlistas y que no varen poderse acullir á indult per ser reos de delitos comuns. La guardia civil ls perseguix activament si be la escabrositat de'l terreno es causa de que no pujan dar ab ells.

NOTICIAS DEL ESTRANGER.

LONDRES, 17 maig.—Lo «Daily News» ha rebut noticias de Sierra Leona ab fetxa del 5 corrent: Diuen aquestas, que lo gobernador Rowe ha clavat la bandera británica en Kikonkeh, als marges del riu Scarries. Anava acompanyat per cent «kroomen» y cincúanta gendarmes de caball. Los traficants francesos se preparan á marxar per temor á la guerra.

—18.—En la cámara dels lords, va usar ahir de la paraula lo duch d' Argyll, per cridar l' atenció del govern envers la política exterior. Lo duch, detallant l' historia d' aqueixa política, va demanar que s' poses de manifest la correspondencia política, insistin particularment sobre aquest punt en vista de que'l govern no havia obtingut cap resultat. Lo ministeri, va dir, no ha sapigut reprimir las invasions ilegals de Russia ni evitar la decadencia de Turquía; y va sosteñir que lo tractat de Berlin era un munt d' imperfeccions. La Turquía ha sofert mes á consecuencia de l' intervenció de Inglaterra que si hagués quedat abandonada als seus propis recursos. Va dir que'l conveni angloturch no era possible que s' realises, si comprometia als futurs governs d' Inglaterra á fer la guerra en cas de que Russia intentés apoderarse de la mes insignificant porció del territori turch. Luego va atacar la política del govern en la cuestió del Afghamistan.

MARSELLA, 18.—Continua la quarentena pera los barcos que provenen del mar Negre.

BERLIN, 17.—La reunió dels delegats de 72 ciutats de Alemania, ha adoptat varias resoluciones protestant contra los drets sobre ls grans y lo bestia.

FLORENCIA, 17.—Han sigut condemnats á vintun anys de presó, los individuos acensats d' haber tirat bombas en la plassa pública, lo 9 de febrer de 1878.

PARIS, 17.—Per haverho demanat M. Lepere, M. Lockroy ha aplasat per lo dilluns sa cuestión sobre'l clero de la diócesis d' Aix.

Se parla de M. Sénard per remplasar á M. Albert Grévy en la vice-presidencia de la Cámara.

La «France» diu que los jesuitas han resolt tancar sos establiments sense resistencia, si se adopta lo projecte de ley de M. Jules Ferry.

M. Jules Grévy ha firmat avuy, una nova llista d' amnistias.

—18.—Aquest vespre tindrà lloch un banquet presidit per Victor Hugo, en favor de l' abolicíó de l' esclavitut.

Lo govern ha decidit que Blanqui será perdonat despues del 5 de juny.

SAN PETERBURG, 16 maig.—La «Gaceta de Turquestan» diu que, á consecuencia de una ordre donada per lo virrey y general chino Tso Tsangtang, excludit de Shikho als mercaders russos, las autoritats russas han exigit una explicació d' aquesta infraccio del tractat comercial entre Russia y China, y demanan que se ls hi dongui una inmediata satisfaccio.

SECCIO OFICIAL.

RIFA DE L' HOSPITAL DE SANTA CREU.

Table with columns: Sorteiig 20, Números premiats, Nums., Plas., Nums., Plas., Nums., Plas. It lists various numbers and their corresponding prizes in pèssetas.

Despachats, 48,000 billets.—Ha surtit l' últim número premiat 137.409, qu' ha obtingut 150 pèssetas.

FOTOGRAFIA
 DE **JOAN MARTÍ.**
 Carrer de Escudillers, 39, baixos, BARCELONA.

Primeros y únicos **GRANS DEPÓSITS** en sa classe en Espanya
 DE
TRASPARENTS

JAUME BOADA.
 Rambla de Estudis, 4. **BARCELONA.** Rambla del Centro, 7.

En dits depòsits s'hi trobarà la més abundànta col·lecció que existeix tant a Espanya com a l'estranger. Conté a més dels del país los dibuixos de totas las fabricas alemanas, los de las millors francesas y los de las belgas.—Gran col·lecció de Cromos y Fotografias originals, escullidas en los propis tallers de Alemania, Fransa e Italia.

PASAMANERIA.
FABRICA
 DE
MATEU Y AUGÉ
 Carrer de la Llibreria, núm. 7.
BARCELONA.

CORDONERIA.
PROPIETARIS!
EXPROPIACIÓ FORSOSA
PER UTILITAT PÚBLICA.

Lleys españolas recopiladas, comparadas y comentadas per D. Joseph d'Argollo, advocat.—Un volum en 8.º gran, 4 pessetas.
6, Pi, 6, y principals llibreries d'Espanya.
100 carpetas per carlas.
1 ral.—6, Pi, 6.
Óperas completas per piano, á 6 rals.—6, Pi, 6.

GALETAS
VIÑAS.
 Deposit: Carrer del Avinyó, 16. Se venen en tot los establiments.

CANSONS IL·LUSTRADAS
 ESCRITAS Y DIBUJADAS PER
APELES MESTRES,
 Y ACOMPANYADAS ALCUNAS D'ELLAS A MÚSICA ORIGINAL Y AUTOGRAFIADA PER
JOSEPH RODOREDÀ.

Forma un tomo en octau gran, de mes de 200 pàgina. Il·lustrat ab quaranta y oyetas, impressió esmerada, bon paper y adornat ab una cuberta cromolitografiada.

J. Reynés
 FABRICANT
 de
CARRUATJES DE LUXO.
 TALLERS
 de Mañeria, Ferreria, Fusteria,
 Guarnicioné y Pinto.
 Carrer de Lauria, 33, Ensanche.
BARCELONA.

IMPRESIONTA
 OBRAS. PERIÓDICHS. TALONARIS. FACTURAS. CIRCULARS. ETIQUETAS. ANUNCIS.
L. DOMENECH.
 IMPRESIONS DE LUXO ECONOMICAS
 BASEA, 30.
BARCELONA.

MERLY, SERRA Y SIVILLA,
INGENIERS.
CONSULTAS, PRESUPUESTOS, É INSTALACIÓ DE APARATOS PARA TOT GENERO DE INDUSTRIAS MANUFACTURERAS Ó AGRÍCOLAS.
 MADRID.—Carrer S. Miguel, 11. **BARCELONA.—Carrer Mendizábal, 8.**

JOSEPH Se'n atmeten per aquest diari. Pasatje dels Crèdit. 1.
CENTRO y per tots los de Barcelona
ANUNCIS
BARRIL BARCELONA

AL LLEO ESPANYOL,
 Rambla de Santa Mónica, 8, botiga.
 Sent lo fonament del nostre negoci aquell refrá que diu: **Va'en mes molts pochos que no pas pochos molts,**
 treyém las nostras utilitats del molt giro y no del molt benefici; aixis es que 'ls nostres trajes de 10 y 12 duros reuneixen millors condicions d' elegancia y solidés que 'ls de 18 y 20 d' altres establiments. Ab aquest sistema hem posat á envejable altura la nostra sastreria
AL LLEO ESPANYOL. Rambla de Sta Mónica, 8, botiga

DIARI CATALA

POLITICH Y LITERARI.

Carrer de la Diputació, núm. 7.
BARCELONA.

Se suscriu en las principals llibrerías de Barcelona

Y EN LA ADMINISTRACIÓ, CARRER DE FERNANDO VII, 32, PIS PRIMER,

ahont se dirigirá tota la correspondencia.

En dies de depòsit s'hi trobarà la més abundants i variades col·leccions de totas las fabricas alemanas, los de las millors francesas y los de las belgas.—Gran col·lecció de Comos y Fotografías originals, esculpidas en las propias talleres de Alemania.

SECCIÓ TELEGRAFICA.

MADRID 18 (à las 5:55 de la tarde).—Los empleats de Madrid y provincias tractan d'elevat exposicions al Govern solicitant la millora de sous en vista de la carestia dels articles de primera necessitat. S'espera que seran reposats los empleats del ferro-carril del Nort que elevaren igual sollicitat ab identich motiu.

Bolsi.—Consolidat, 14:25.

MADRID 18 (à las 8:55 de la nit).—Lo general Serrano ha anat a Escanyuela, lo senyor Castelar a Sant Sebastiá y el marqués de Molins a París. L'arcalde de Jativa, senyor Soldevila ha sigut nomenat governador d'Almeria, y de Pontevedra D. Abelard Diaz.

MADRID 18 (à las 9:10 de la nit).—Se diu que las vice-presidencias del Congrés las ocuparan los senyors Bugallal y Sanchez Bustillos y que seran elegits secretaris los senyors Esteban Collantes y Laiglesia.

Los prínceps d'Austria y de Baviera han arribat avuy a Granada. Lo corneu de l'Habana, conduceix tres presos polítichs.

MADRID 18 (à las 9:20 de la nit).—Lo senyor Castelar retornará dissapte. Ha acabat la «huelga» de teixidors en Valencia.

Lo Marqués de Molins vindrá per l'obertura de las Corts, tornantsen després a París.

MADRID 19 (à las 2:10 matinalda).—La «Gaceta» publica ls decrets, admitint las dimissions als governadors d'Almeria y Pontevedra, y nomenant per dits càrrechs als senyors Soldevila y don Abelard Diaz; admitint la dimissió dels càrrechs de consellers d'Estat als generals Gasset y Reina; y nomenant pels mateixos al general Montenegro y al mariscal de camp senyor Muñoz Castro. Publica també al-

guns nomenaments militars per Ultramar.

MADRID 19 (à las 1:15 tarde).—Desd'avuy s'ha encarregat de la direcció del «Imparcial» lo senyor Gasset. Lo tal periódich publica la llista dels redactors, caixistas, maquinistas aprenents y mossos de l'administració que s'separan del «Imparcial» quin número arriba a 40 individus.

S'ha acordat lo nomenament del senyor conde de Casa-Valencia pera la legació d'Espanya en Portugal.

Lo governador civil de Valladolid ha presentat la dimissió.

MADRID 19 (à las 3:54 tarde).—En lo Concill de ministres celebrat avuy s'ha acordat l'indult y reposició sin sos empleos dels generals cantonalistas Eguia y Contreras; s'han discutit las bases que faltaban al discurs de la Corona; s'ha firmat lo nomenament del senyor Casa-Valencia pera la legació d'Espanya en Lisboa; y s'ha discutit lo Godich penal de Cuba y Puerto-Rico, que será aprobat en lo próxim Concill.

MADRID 19 (à las 4 de la tarde).—Lo fiscal d'Imprenta ha demanat 20 dias de suspensió a «El Constitucional». Ha passat a informe del capitá general de Catalunya la instancia de D. Joaquim Gallardo sobre las proposicions per construir los cuartels per Barcelona.

Ha arribat lo cónsul de Venezuela. Bolsa.—Consolidat 14:22.—Bonos 89:20.—Subvencions 29:80.

MADRID 19 (à las 9:5 de la nit).—S'han rebut en el Congrés las actas de Puerto-Rico.

MADRID 19 (à las 9:25 de la nit).—Es eoa decidida que lo senyor Ayala ocupi la presidencia del Congrés.

Se ha encarregat al Sr. Silvela la refundició en un pensament comú dels paràfors del mensatge que escriuran los respectius ministres.

PARIS 18.—S'han declarat en huelga ls obrers de varis districtes manufactureros del Nort.

A principis de juny se reanudarán en Constantinopla las negociacions pera ficar los limits definitius de las fronteras entre Turquia y Grecia. Los acorts se pendrán per majoria de vots.

Se creu que la Cámara concedirá autorisació pera processar a Mr. Casagnac, per articles publicats en lo «País».

PARIS 19.—Mr. Grevy ha declarat que no acceptaria las dimissions de MM. Waddington y Lepère sino en lo cas que fossen derrotats en la Cámara, ó que Mr. Gambetta se mostrés disposat a reemplaçarlos.

Continuan las huelgas en lo Nort. Han sigut indultats novament 4000 comunalistas.

PARIS 19.—Han surgit novas dificultats per la tornada de las Cámaras a París.

Los bonapartistas presentaran demá a la Cámara un contraprojecte a las lleys de instrucció pública de Mr. Féry.

VIENA 19.—Los nihilistas russos y polacos se refugian en Cracovia. S'ha manat vigilar la frontera.

BERNA 19.—S'ha aprobat per majoria de 20.000 vots lo restabliment de la pena de mort.

IMPRESA DE L. DOMENECH,
Bassea, 30, principal.